

کمپ هنری

ونگ‌گوگ

نقاشی گروهی با سبک پُست‌امپرسیونیسم برای نوجوانان

**«تنها زمانی که احساس می‌کنم زنده‌ام، وقتی است که نقاشی می‌کنم»
ون‌گوگ**

اهداف برگزاری کمپ ون‌گوگ برای نوجوانان:

- تقویت اعتمادبه‌نفس و خودباوری نوجوانان
- تقویت مهارت‌های فردی، گروهی و ذهن‌آگاهی نوجوانان
- کسب مهارت‌های تاب‌آوری و حل مساله و کنترل استرس و خشم
- زمینه‌سازی برای بروز و نمود خلاقیت و استعدادهاى درونی
- بهره‌مندی از شکل‌های نوین یادگیری، بر پایه تعامل و مشارکت گروهی

به‌طور عمومی، رسالت برگزاری برنامه‌های هنری برای نوجوانان، فرصت دادن به شرکت‌کنندگان برای توسعه مهارت‌های خود و ارج نهادن دستاوردهایشان است. این امر به کاهش پیامدهای نامطلوب بالقوه، که در دوران نوجوانی افراد را تهدید می‌کند، کمک می‌نماید. نوجوانان در این کارگاه‌ها می‌توانند از راهبردهای آموزشی پویا که در نظام آموزشی رسمی تجربه‌شان نمی‌کنند، از جمله تعامل در کلاس و تجربه حضور در کنار تسهیلگر هنری و ساختار کارگاهی و گروهی بهره می‌برند. علاوه بر این، این برنامه‌ها، با برگزاری نمایشگاهی از آثار، که برای افزایش اعتماد به نفس شرکت‌کنندگان طراحی شده‌اند، به پایان می‌رسند و با بروندهای جذابی همراه هستند.

مهم‌ترین دستاوردهای برگزاری کارگاه‌های نقاشی گروهی برای دانش‌آموزان

نوجوان عبارتند از:

- اعتماد به نفس
- خلاقیت
- کنترل استرس
- تاب‌آوری
- تجربه واقعی رفتارهای مدنی

چرا نقاشی به سبک پست‌امپرسیونیسم؟ چرا ون‌گوگ؟

ونسان ون‌گوگ یک نقاش پسادریافتگر (پست‌امپرسیونیست) هلندی بود که کار او تأثیر گسترده‌ای بر هنر سده ۲۰ (میلادی) داشت. در نقاشی‌هایش امید به زندگی موج می‌زند. او رنج و امید و خوشبختی را در نقاشی‌هایش به کامل‌ترین شکل ممکن نشان داده است. کارهای او شامل تک‌چهره، خودنگاره، چشم‌انداز، طبیعت بی‌جان، سرو، کشتزار گندم، شب پر ستاره و گل آفتابگردان است و این یعنی تنوع گسترده‌ای از موضوعات در میان آثار این نقاش وجود دارد که از کم‌جزئیات‌ترین تا آثار دارای پیچیدگی متوسط در این کارگاه‌های آموزشی به‌صورت گروهی به نوجوانان آموزش داده می‌شود.

با انتخاب دیتیل‌های (کادربندی نقاشی) مختلف از آثار این نقاش، از مرحله ساده تا پیچیده فرصت یادگیری در عین تریپ‌درمان (درمان و توسعه) برای نوجوانان، که در حال گذراندن دوران پرتنش و دشواری هستند، فراهم خواهد شد.

ون‌گوگ با تابلوهای بسیاری که در طول ده سال پایانی عمرش نقاشی کرده، الهام‌بخش بسیاری از هنرمندان پس از خود شده و تناسب را در نقاشی‌هایش کنار می‌گذارد. گاهی یک درخت در نقاشی‌اش آن چنان برجسته می‌شود که ابعادش چند برابر خانه می‌شود و این به‌کارگیری آزادانه تناسب و رنگ و فیگورهایی که ساده طراحی شده‌اند، او را در مقام یکی از خالقان سبک «پست‌امپرسیونیست» نشانده است. او هنرمندی است که در طبیعت چشمانش را برهم می‌گذاشت و در هزارتوی اسرار آمیز رویا رها می‌شد. بنابراین، پست‌امپرسیونیسم، سبکی از نقاشی است که با یک آموزش اولیه رنگ‌گذاری، دانش‌آموزان را از گام اسیر شدن و گرفتاری در چارچوب تناسبات، که یکی از ارکان اصلی نقاشی است، رهایی داده و به آن‌ها اجازه می‌دهد تا آزادانه رویای شخصی خود را بیافند و تصویر کنند.

اکثر آثار ون‌گوگ در سبک پست‌امپرسیونیسم خلق شده‌اند. این سبک، جنبش هنری است که در آن ایده‌های اصلی امپرسیونیسم مثل استفاده از سایه، نور و رنگ حفظ می‌شود، اما ایده‌های جدیدی مثل حرکت و احساس، رنگ‌های رسا و بدون محدودیت به آن اضافه می‌شود. موضوعی که برای نقاشان سطوحی از احساس رهایی و سیالیت را به‌همراه داشته و سبب می‌شود تا احساس درونی آنان در اثر (حتی در کپی اثر نقاش دیگر) تجلی یابد.

این نبود محدودیت و حذف جزئیات پیچیده و ریز، در کنار ساده‌سازی فرم‌ها فرصت مناسبی را به تسهیلگر هنری دوره می‌دهد تا با بتواند در تمامی شرکت‌کنندگان حرکت به سمت موفقیت در آفرینش هنری و مواجهه با کمترین میزان ناتوانی جرقه‌های امید، خودباوری و شادی را در نوجوانان برانگیزد. ون‌گوگ به‌عنوان یک از شخصیت‌های محوری پست امپرسیونیسم، در آثارش بیشتر روی تشدید رنگ‌ها، شیوه رنگزنی غلیظ و خاص، حرکات سریع قلمو، انتقال هیجان و احساس تمرکز کرده است. به دلیل همین سبک منحصر بفرد و محتوای احساسی، تخلیه استرس و فشار، با شیوه رنگ‌گذاری غلیظ و رها، در میان هنرآموزان حاضر در کارگاه می‌تواند منجر بروز و نمود هیجانات و غلیان‌های درونی در قالب یک اثر هنری و تجربه آرامش پس از پایان هر کلاس شود.

ویژگی‌های فوق منجر به این شده که، آثار ون‌گوگ، از پرطرفدارترین آثار معروف مورد استقبال در کارگاه‌های نقاشی گروهی و هنردرمانی در سراسر جهان، برای گروه‌های سنی مختلف، باشد.

سرفصل‌های آموزشی کارگاه‌های نقاشی گروهی ون‌گوگ

سرفصل‌های آموزشی کلاس‌های گروهی درمانی هنری، مجموعاً ۱۰ کارگاه ۳ ساعته (جمعاً ۳۰ ساعت) ۲۰-۱۵ نفره، برای دانش‌آموزان نوجوان ۱۲-۱۸ ساله (متوسطه اول و دوم) دختر و پسر، مشتمل بر چهار فاز است. در فاز اول این کارگاه‌ها آموزش‌های اولیه و در سه فاز بعدی اجرای گروهی با تکنیک‌های متنوع انجام می‌گردد:

یک: آشنایی با رنگ‌ها:

برنامه کارگاه اول آشنایی با رنگ‌ها و ترکیب آن‌ها است. در این کارگاه دانش‌آموزان با رنگ‌های اصلی، مقدمه‌ای بر شیوه‌های ترکیب رنگ‌ها، تنالیت‌ها، رنگ‌ها، تقسیم‌بندی بوم و موارد مربوط به رنگ، بوم، قلم‌مو و کاردک آشنا می‌شوند. تکنیک‌های اجرا انواع مختلفی دارند. سه تکنیک اصلی مورد نظر این کارگاه‌ها گواش، اکریلیک و رنگ روغن است. در کارگاه اول ویژگی‌های کلی هر کدام از این متریال و مواد لازم برای آن اطلاع داده می‌شود.

دو: تکنیک گواش، کادرهای خیلی ساده:

در کارگاه‌های تکنیک گواش، دیتیل‌های بسیار بسیار ساده‌ای از آثار ون‌گوگا که تنها توانایی تشخیص و اجرای کنتراست رنگ و بافت در آن مورد نظر است انتخاب و به‌دنبال تسهیلگر هنری، گام به گام بر روی بوم یا مقوا اجرا می‌شود. در این بخش از کارگاه‌ها که مجموعاً از ۳ کارگاه ۳ ساعته تشکیل شده، ابتدا تمرین ترکیب رنگ و رنگ‌گذاری با تکنیک گواش به‌صورت اجرایی و در یک کارگاه کامل آموزش داده می‌شود. سپس سه کادر بسیار ساده، از سطح بسیار ساده تا ساده، هر کدام در یک کارگاه به دانش‌آموزان آموزش داده شده و در هر کارگاه از آن‌ها خواسته می‌شود، شبیه‌ترین ترکیب به اثر ون‌گوگا را فارغ از اصل اثر، به‌صورت شخصی‌سازی شده اجرا کنند.

خروجی‌های این بخش چندان چشم‌گیر و قابل دفاع نخواهد بود. به همین دلیل در آن از یک متریکال ارزان قیمت یعنی گواش و ترجیحاً مقوا به‌جای بوم استفاده می‌شود. آرام آرام، با افزایش مهارت و ارتباط بیشتر نوجوانان با دوره‌ها آثار کامل‌تر و جذاب‌تر خواهند شد.

سه: تکنیک اکریلیک، کادرهای ساده:

در کارگاه‌های پنجم تا هفتم (۳ کارگاه)، تمرین ترکیب رنگ و رنگ‌گذاری با تکنیک اکریلیک به صورت اجرایی آموزش داده شده و سپس آخرین کادر مرحله گواش با تکنیک اکریلیک روی بوم اجرا می‌شود.

با توجه به بسیار ساده بودن کادرهای گواش و شروع کار اکریلیک، اولین اجرا (کارگاه پنجم) با آخرین اجرای تکنیک قبل انجام می‌شود تا دانش‌آموز فارغ از گرفتاری شناخت فرم و رنگ تنها با تکنیک چالش داشته باشد و فرصت مطلوبی برای تمرین شخصی‌سازی اثر داشته باشد.

از طرفی مخاطبان با اجرای طرح تکراری، تمرین صبر و تاب‌آوری کرده و سعی می‌کنند که بردباری (که در نوجوانی چندان امکان‌پذیر نیست) را افزایش دهند. سپس از جلسه هشتم تا دهم این دوره سه کادر ساده تا متوسط، با همراهی تسهیلگر و سایر شرکت‌کنندگان نقاشی می‌شود.

چهار: تکنیک رنگ و روغن، کادرهای متوسط:

در کارگاه‌های هشتم تا دهم (۳۵ کارگاه)، تمرین ترکیب رنگ و رنگ‌گذاری با تکنیک رنگ روغن، به صورت اجرایی به دانش‌آموزان، آموزش داده می‌شود. تکنیک لکه‌گذاری رنگ روغن با قلم‌مو یا کاردک روی بوم انجام می‌پذیرد. در این مرحله دانش‌آموز آمادگی لازم برای شروع یک چالش جدید هنری را دارد. بنابراین، مطابق رویه، در جلسه هشتم آخرین کادر مرحله اکریلیک، با تکنیک رنگ روغن اجرا می‌شود. با توجه به مهارت بدست آمده در کارگاه‌ها و پیچیده بودن اجرای نقاشی در تکنیک رنگ روغن، اولین اجرا با آخرین اجرای تکنیک قبل انجام می‌شود تا دانش‌آموز توانایی‌هایی که کسب کرده را محک بزند و برای گام آخر نقاشی گروهی آماده شود.

در سه جلسه پایانی، سه کادر متوسط تا پیچیده، همگام با سایرین و همراه با تسهیلگر نقاشی می‌شود.

در پایان، هر دانش‌آموز ۳ مورد از آثار اجرا شده خود را انتخاب کرده و در مدرسه یا فضای انتخابی دیگر، نمایشگاهی از آثار شرکت‌کنندگان برگزار خواهد شد.

 <https://khwarizmi-foundation.com>

 <https://termeh-house.ir>

 @khwarizmi_com

 @termehhouse